

פרוטוקולים/ועדת חוקה/1144
ירושלים, כ"ז באב, תש"ס
28 באוגוסט, 2000

נוסח לא מתוקן

**הכנסת החמש עשרה
מושב שני**

**פרוטוקול מס' 48
מישיבת ועדת החוקה חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ד', כ"ט בכסלו התש"ס, 8 בדצמבר 1999, בשעה 09:00**

נכחו:

חברי הוועדה: היו"ר אמנון רובינשטיין

מוזמנים:

עו"ד טניה שפניץ, משנה ליועץ המשפטי לממשלה, משרד המשפטים
עו"ד אלן זיסבלט, ממונה בכיר על חקיקה וייעוץ, משרד המשפטים
עו"ד שמעון שליט, יועץ לרשם הפטנטים, משרד המשפטים
עו"ד תמיר אפורי, משרד המשפטים
עו"ד יערה שושני, לשכת רשם הפטנטים, משרד המשפטים
עו"ד אורן רכסן, מוטורולה סמיקונדקטור ישראל בע"מ
עו"ד אהוד האוזמן, משרד ריינפלד כהן ושות'
ליאור שמעון, המכון הישראלי לדמוקרטיה

יועץ משפטי: שלמה שהם

מנהלת הוועדה: דורית ואג

נרשם על-ידי: חבר המתרגמים בע"מ

סדר היום

הצעת חוק להגנת מעגלים משולבים, התש"ס1999-

אישור לקריאה שנייה ושלישית – הצבעה

הצעת חוק להגנת מעגלים משולבים, התש"ס1999-
אישור לקריאה שנייה ושלישית – הצבעה

היו"ר אמנון רובינשטיין: אני מתכבד לפתוח את ישיבת ועדת החוקה חוק ומשפט. אני מתנצל על האיחור. הנושא שלנו הבוקר הוא הצעת חוק להגנת מעגלים משולבים, התש"ס1999. מי מציג את החוק?

טניה שפניץ: אני לא מציגה, אני רק רוצה לומר שזה חלק ממחויבות. תמיר אפורי יציג אותו.

תמיר אפורי: החוק הוא חלק מתהליך ההתאמה של הפסיקה הישראלית להוראות הטריפס. הסכם הטריפס כמו שנעשה בתחומים אחרים, גם בעניין הזה בעצם מה שעשו זה שלקחו אמנה קיימת ואימצו אותה לתוך הטריפס - כאשר במקרה הזה זו אמנת וושינגטון להגנת מעגלים משולבים - ושינו בה הוראות מסוימות בקשר לתקופה, בקשר להיקף ההגנה, סוג ההגנה וכולי.

היו"ר אמנון רובינשטיין: מה היה צורך בהגנה מיוחדת? הטופוגרפיה של מעגל מודפס זה לא פטנט. אני לא מבין מה היה צורך בזה.

תמיר אפורי: למעשה ההגנה על מעגלים משולבים היא יציר כלאיים נניח בין אזור הפטנטים לבין זכויות היוצרים. להגנה הזאת יש חלק מהתכונות של כל אחד מהסעיפים, אבל היא לא בדיוק מתאימה לכל אחד מהסוגים האלה. לכן היה צורך בהגנה מיוחדת.

היו"ר אמנון רובינשטיין: מקריאת החומר, את זה אני לא הבנתי. אולי כדאי לשים את זה בדברי ההסבר בכנסת בקריאה הראשונה. אני לא הבנתי למה הטופוגרפיה הזאת לא מוגנת.

תמיר אפורי: למעשה הגנה על מעגל משולב, יש בה מצד אחד תכונות שמזכירות במשהו את ההגנה על פטנטים או על מדגמים וזו תכונה של חדשנות. זו חדשנות מוגבלת בהיקף שלה במובן הזה שלא נדרשת התאגדות כמו שנדרשת בבניית פטנטים, ומצד שני זו לא יכולה להיות הגנה על כל דבר טריביאלי שכבר קיים בענף ומקובל בשימוש. החוק הזה מציע הגנה שאינה דורשת רישום ובכך זה מאפיין שונה ממאפייני ההגנה על פטנטים.

היו"ר אמנון רובינשטיין: תסבירו לי בקיצור מה ההבדל בין מעגל משולב למעגל מודפס.

תמיר אפורי: מעגל משולב זהו פריט תלת-ממדי להבדיל ממעגל מודפס שהוא דו-ממדי. מעגל מודפס זה משהו שהוא נניח ציור של מעגל חשמלי.

היו"ר אמנון רובינשטיין: זה המוצר וזה התוצר.

תמיר אפורי: זה המוצר עצמו. הרכיבים עצמם משולבים בחומר.

היו"ר אמנון רובינשטיין: 1. הגדרות – בחוק זה – "מעגל משולב" – מוצר, בצורתו הסופית או בצורת הביניים שלו, שמתקיימים בו שני אלה:

(1) רכיביו, אשר לחות אחד מהם הוא אלמנט פעיל, והקישורים ביניהם, כולם או חלקם, משולבים בתוך או על גבי שכבה או שכבות של חומר.

(2) המוצר מיועד לבצע פעולה אלקטרונית.

"טופוגרפיה" – מערך צורתו התלת ממדית של מעגל משולב, או מערך צורה תלת ממדית שהוכן לשם ייצור מעגל משולב, בכל דרך שבה הוא מבוטא או מקובע.

"מועד היצירה" של הטופוגרפיה – המועד שבו קיבלה הטופוגרפיה ביטוי בכתב או קובעה בתבנית מוחשית.

"חוג הפטנטים" – חוק הפטנטים, התשכ"ז 1967-.

יש הערות לגבי ההגדרות של מעגל משולב?

שלמה שהם: הערה אחת. לפי האקדמיה צריך לקרוא לזה מעגל כליל, אבל אני סברתי שאנחנו צריכים לדבר בשפת בני אדם.

היו"ר אמנון רובינשטיין: לטופוגרפיה, מועד היצירה, יש הערות? אין.

אורן רכס: יש לי הערה לגבי הטופוגרפיה. ההערה שלי מתמקדת במערך צורתו. טופוגרפיה זה מידע על הצורה התלת-ממדית. המוצר המוגמר כמו שאתם רואים פה, ואני אעביר אחר-כך, זה משהו תלת-ממדי. איך שהמידע נאגר, זה למעשה מאגר נתונים שאומר שתדפיסי שכבה כזאת ככה, תדפיסי שכבה כזאת ככה. לכן את "מערך צורתו" אני הייתי משנה למידע המתאר את צורתו.

היו"ר אמנון רובינשטיין: מערך אומר שיש לו נתונים.

אורן רכס: באותה החלטה של האקדמיה בתחילת שנות ה-80, הביטוי Lay Aout קבעה האקדמיה שהוא יהיה מערך.

היו"ר אמנון רובינשטיין: 2. תחום תחולתו של החוק. (א) הוראות חוק זה יחולו על טופוגרפיה מקורית, אשר מתקיים בה אחד מאלה:

(1) יוצרה, במועד יצירתה, היה אזרח ישראלי או תושב ישראל.

(2) יוצרה הוא אדם או תאגיד שהיה לו בישראל, במועד יצירתה, מפעל פעיל ליצירת טופוגרפיות או לייצור מעגלים משולבים.

(ב) שר המשפטים רשאי להורות בצו כי הוראות חוק זה, כולן או מקצתן, יחולו על טופוגרפיה מקורית שאין מתקיימות בה הוראות סעיף קטן (א), אם הדבר נקבע באמנה בינלאומית ישראל צד לה.

כלומר, אין לי שיקול דעת אלא אם האמנה מרשה לו.

טניה שפניץ: זאת השיטה.

היו"ר אמנון רובינשטיין: איך יכולה להיות הרחבה מעבר למה שכתוב בשלב א'?

תמיר אפורי: הכוונה היא שסעיף 2א, זיקות שנדרשות.

היו"ר אמנון רובינשטיין: מתי אפשר להשתמש בסעיף קטן (ב)?

תמיר אפורי: המקרה המובהק הוא שהיוצר במועד היצירה היה אזרח של מדינה חברה.

היו"ר אמנון רובינשטיין: אבל זה מופק בארץ.
סעיף 1 ו-2 - אושרו לקריאה שנייה ושלישית.

3. דרישת המקוריות.

טופוגרפיה היא מקורית בהתקיים בה אחד מאלה:
(1) היא פרי פיתוח עצמאי של יוצרה, ובמועד יצירתה לא הייתה מקובלת בשימוש בקרב העוסקים ביצירת טופוגרפיות או בייצור מעגלים משולבים.

(2) היא כוללת שילוב של רכיבים וקישורים מקובלים בשימוש, ובלבד שהשילוב במכלול עונה על דרישת המקוריות שבפסקה (1).

סעיף 3 אושר לקריאה שנייה ושלישית.

4. הבעל הראשון של הטופוגרפיה.

(א) יוצר הטופוגרפיה הוא הבעל הראשון של הטופוגרפיה.

(ב) נוצרה הטופוגרפיה על ידי עובד עקב שירותו ובתקופת שירותו אצל המעביד, ייחשב המעביד כיוצר הטופוגרפיה, אלא אם כן נקבע אחרת בחוזה ביניהם.

סעיף 4 אושר לקריאה שנייה ושלישית.

5. העברה ורשיון – דרישה בכתב.

חובה להעברת זכויות בטופוגרפיה או להענקת רשיון לניצול הזכויות בטופוגרפיה ייעשה בכתב.

זה בהתאם להוראות האמנה?

תמיר אפורי: דרישת הכתב היא אופציונאלית. היא לא

הכרחית, אבל אנחנו סברנו שגם יתר הדינים של

הקניין הרוחני, יש מקום לעסקאות.

היו"ר אמנון רובינשטיין: כי בית-המשפט מצמצם היום את הדרישות של.

תמיר אפורי: בתחום של הקניין הרוחני, יש דרישת כתב בכל התחומים כדי שיהיה איזשהו ביסוס בעולם המציאות.

היו"ר אמנון רובינשטיין: אבל האמנה לא מדברת על זה. זאת מדיניות שלנו. בסדר.

סעיף 5 אושר לקריאה שנייה ושלישית.

6. מהות הזכות הבלעדית.
לבעל הטופוגרפיה הזכות הבלעדית לעשות או להרשות לאחר לעשות בטופוגרפיה, כל אחת מהפעולות המפורטות להלן:

(1) העתקת הטופוגרפיה או חלק ממנה, לרבות בדרך של גילום הטופוגרפיה במעגל משולב.

(2) יבוא, מכירה או הפצה אחרת למטרות מסחר, של –

(א) הטופוגרפיה.

(ב) מעגל משולב שבו מגולמת הטופוגרפיה.

(ג) חפץ המכיל מעגל משולב כאמור בפסקת משנה (ב) וזאת רק כל עוד מכיל החפץ העתקה של הטופוגרפיה שנעשתה תוך הפרת פסקה (1).

גילום הטופוגרפיה במעגל משולב, זה בעצם שכפול.

תמיר אפורי: כן.

היו"ר אמנון רובינשטיין: בסדר.

סעיף 6 מאושר לקריאה שנייה ושלישית.

7. טופוגרפיה מקורית אחרת.
לבעל הטופוגרפיה לא תהיה זכות ביחס לכל אחד מאלה:
(א) טופוגרפיה מקורית אחרת שנוצרה על סמך ניתוח והערכה של הטופוגרפיה.

(ב) טופוגרפיה מקורית זהה שנוצרה באופן עצמאי.

סעיף 7 מאושר לקריאה שנייה ושלישית.

8. מיצוי זכויות.
הוראות סעיף 6(2)(ב) ו-1(ג) לא יחולו לגבי מעגל משולב אשר נמכר או הופץ על ידי בעל הטופוגרפיה או בהרשאתו בישראל או מחוץ לישראל.

סעיף 8 מאושר לקריאה שנייה ושלישית.

9. תקופת ההגנה.

(א) תחילתה של הזכות הבלעדית בטופוגרפיה על פי חוק זה, במועד יצירת הטופוגרפיה.

(ב) הזכות הבלעדית בטופוגרפיה תפקע במועד המוקדם מבין אלה:

(1) בתום עשר שנים מהמועד שבו נמכרו או הופצו כדין לראשונה, באופן מסחרי, בישראל או מחוץ לישראל, הטופוגרפיה או מעגל משולב שבו מגולמת הטופוגרפיה.

(2) בתום חמש עשרה שנים ממועד יצירת הטופוגרפיה.

למה זה תחילת הזכות הבלעדית בטופוגרפיה? צריך להיות תחילת הזכות הבלעדית במעגל המשולב.

תמיר אפורי: השפה שהחוק נוקט בה היא זכויות בטופוגרפיה ולא זכויות במעגל. הקניין הרוחני הוא התכנון של המוצר. יש פה תמיד הבחנה בקניין רוחני. יש זכויות גם ביחס למוצר, אבל זה מעגל חיצוני יותר.

היו"ר אמנון רובינשטיין: בסדר. **סעיף 9 מאושר לקריאה שנייה ושלישית.**

טניה שפניץ: היצירתיות כאן היא מוגבלת, אבל יכול להיות שאחרי שזה יעבור ונרגע מהשיגעון שלנו, אז יהיה פיתוח לחוק הזה אבל זה יהיה בדרך נורמלית.

שלמה שהם: כרגע החוק הזה כולו תואם את האמנה.

תמיר אפורי: לחלוטין.

שלמה שהם: חוץ מסעיף 5 שכבר אמרנו שלא.

תמיר אפורי: נכון.

שלמה שהם: השאלה אם חוץ מזה אין שום דבר אחר שחורג מהאמנה.

טניה שפניץ: האמנה גם מאפשרת אופציות, כך שאתה צריך לבחור.

שלמה שהם: חוץ מסעיף 5 יש אופציות אחרות?

תמיר אפורי: כן, למשל עניין של רישום.

היו"ר אמנון רובינשטיין: עוד לא הגענו לזה. **10. הפרת הזכות הבלעדית – עוולה.**

(א) הפרת הזכות הבלעדית היא ביצוע אחת הפעולות המנויות בסעיף 6 לחוק, בלא הרשאת בעל הטופוגרפיה.

(ב) הפרת הזכות הבלעדית היא עוולה בניזיקין ופקודת הנזיקין (נוסח חדש) תחול עליה כפוף להוראות חוק זה.

סעיף 10 מאושר לקריאה שנייה ושלישית.

11. פעולות מותרות.
 על אף הוראות סעיף 10, מותר לבצע את הפעולות המנויות בסעיף זה בלא הרשאת בעל הטופוגרפיה ובלא תשלום:

(1) כל פעולה ביחס לחלקים בלתי מקוריים של הטופוגרפיה.

(2) העתקה למטרות פרטיות.

(3) העתקה לצורך הערכה, ניתוח, מחקר או הוראה.

(4) יצירת טופוגרפיה מקורית אחרת על סמך ניתוח והערכה של הטופוגרפיה.

תמיר אפורי:
 האמנה מאפשרת במפורש העתקה למטרות פרטיות. הכוונה היא למטרות מחקר של אדם.

אהוד האוזמן:
 הסעיף 11(3) הוא בעצם הסעיף המעניין.

היו"ר אמנון רובינשטיין:
 אבל עם העתקה למטרות פרטיות, אין לך בעיה.

אהוד האוזמן:
 בעצם רצוי שתהיה יכולת וזו הסיבה שהתעשייה דרשה שזה יהיה. זה חוק ייחודי בארצות-הברית. שתהיה יכולת הערכה וניתוח כי זה תהליך טבעי של פיתוח פה.

היו"ר אמנון רובינשטיין:
 זה נמצא באמנה?

אהוד האוזמן:
 כן, בהחלט.

היו"ר אמנון רובינשטיין:
 זו דרישה אמריקאית, אבל יש לנו אותה גם בחוק אחר. זה נראה לי מאוד מאוד רחב. הערכה, ניתוח או הוראה זה כל מתחרה עסקי.

אהוד האוזמן:
 כדי לפתח חברה מכובדת כמו מוטורולה, הדרך היא שמותר להסתכל על מוצר מתחרה, לראות איך הם עשו את זה ובלבד שאתה תפתח משהו שאחר-כך יהיה מקורי.

היו"ר אמנון רובינשטיין:
 בסעיף 11(3) צריך להיות העתקה אך ורק לצורך הערכה. אחרת כל מפעל תעשייתי יכול לומר שהוא חוקר כאן ורוצה לפתח פיתוח אבל לא הצליח, אבל בינתיים הוא משתמש בטופוגרפיה של מישהו אחר. אני מציע שנוסיף את המלים האלה.

שלמה שהם:
 כל סעיף 11 הוא על אף הוראות. רק מה שמותר כאן, מותר.

היו"ר אמנון רובינשטיין:
 פה העתקה אך ורק לצורך זה. אם זה מקובל עליכם.

תמיר אפורי: נדמה לי שהתוספת איננה הכרחית. נדמה לי שכל סייג בזכויות קניין רוחני, הכוונה היא לפעולות שהן אך ורק הפעולות המצוינות בסעיף.

היו"ר אמנון רובינשטיין: אם אני הולך למוטורולה ואני אומר שאני מעתיק את המעגל המודפס שלהם, אבל אגב כך אני עושה גם שימוש תעשייתי.

אהוד האוזמן: זה מותר להם. ברגע שהם יעשו את השימוש המסחרי, זו באמת בעיה.

שלמה שהם: אם אתה מנתח את זה ומוסיף פסיק.

היו"ר אמנון רובינשטיין: זה מותר. זה ה'רוורס אינג'ינירנג'.

אהוד האוזמן: נכון. מותר לך ללמוד. זה לגיטימי.

היו"ר אמנון רובינשטיין: היום הולכים לפתיחות גדולה מאוד בדברים האלה.

טניה שפניץ: אני חושבת שאם אתה תוסיף כאן, אז יש לך את הפרטיות.

היו"ר אמנון רובינשטיין: בסדר. נקבל את זה.
סעיף 11 מאושר לקריאה שנייה ושלישית.

12. אי ידיעה על הפרה.

(א) רכש או הזמין אדם מעגל משולב או חפץ המכיל מעגל משולב, כאשר לא ידע ולא היה עליו לדעת, בעת הקנייה או ההזמנה, כי המעגל המשולב מהווה העתקה מפרה של טופוגרפיה המוגנת על פי חוק זה, רשאי הוא לבצע בו את הפעולות המנויות בסעיפים 6(2)(ב) ו-ג, ולא יהיה אחראי בשל הפרת זכות בלעדית.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), חייב מי שביצע את הפעולות האמורות לשלם לבעל הטופוגרפיה תמלוגים סבירים בעבורן, וזאת החל ביום שקיבל הודעה כי המעגל המשולב מהווה העתקה מפרה.

תמיר אפורי: למעשה הזכות נחלקת לשני חלקים עיקריים. האחד זה זכות העתקה והשני זה הזכות של המסחר והעותקים. אנחנו כמובן לא נאמר שאדם שקנה מעגל משולב תהיה לו זכות להעתיק אותו. פה תום הלב או אי-תום הלב לא יסייעו לו. זה לכל היותר יסייע לו לעשות פעולות מסחריות במה שהוא כבר קנה או הזמין. לכן הפעולות של סעיפים 6(2)(ב) ו-ג הן הפעולות.

שלמה שהם: יש כאן שאלה לא פשוטה. בחוק המכר, בסעיף 64, יש לנו איזשהו אינטרס לשמור על חיי מסחר תקינים. אם אדם העביר, הוא יודע שהוא מפר והוא הצליח למכור את זה בתום לב לאנשים אחרים ואין לך שליטה עליו. הוא יוכל להמשיך ולמכור את זה.

תמיר אפורי: לקונה הבא. מה שקובע זה מעין רשיון.

שלמה שהם: יש שוני בין מכוניות בחוק המכר או צ'קים סחירים וכל הדברים האחרים. השוני הוא שוני גדול. במכונית יש את המכונית והיא עוברת ונשארת אצל הקונה ובוזה נגמר העניין. זאת לא איזושהי פעולה הולכת ונמשכת כל הזמן.

תמיר אפורי: היחס בין תקנת השוק של חוק המכר לבין הוראות קניין רוחני הוא לא דבר כל כך פשוט ואני לא חושב שהוא נבחן בארץ עדיין. מכל מקום, גם ביחס לחוקים אחרים. בכל מקרה, כאן קבעו הסדר מיוחד שנותן פיצוי לבעל הזכות ומאפשר לגבי אותו מלאי של חפצים שנרכשו.

שלמה שהם: זה בדיוק מה שאמרת. סעיף 6(2)(ב) ו-(ג) אומר, לך יבוא, מכירה או הפצה אחרת. זאת אומרת, למעשה אתה יכול לעשות כל מה שאתה רוצה.

תמיר אפורי: ביחס למלאי שנרכש או הוזמן. אומר הסעיף כך: "רכש או הזמין אדם מעגל משולב או חפץ המכיל מעגל משולב, כאשר – ויש כל מיני תנאים – רשאי הוא לבצע בו". זאת אומרת, הוא לא רשאי לבצע באופן כללי באיזה מעגלים שיבואו בעתיד אלא במעגל המסוים שהוא רכש והוא הזמין.

שלמה שהם: אם הוא רכש מיליון עותקים, הוא יוכל להמשיך.

היו"ר אמנון רובינשטיין: מוכרחים לדבר בשפה מקובלת. מעגל משולב או חפץ. חפץ - זה צריך להיות מוצר כאן. זה לא חפץ אלא מוצר. מכונית זה חפץ? שעון זה חפץ? טלפון זה חפץ? זה צריך להיות מוצר. אני משאיר את זה לכם, תבדקו את זה.

טניה שפניץ: אנחנו נבדוק.

היו"ר אמנון רובינשטיין: אני רוצה להתאים את שפת החוקים שלנו לשפה המקובלת בתעשייה.

אורן רכס: לגבי סעיף 12(ב), אולי היה מוטב להותיר בידי בית-המשפט שיקול לגבי איזה סעד הוא ייתן. זה בדומה למה שנקבע בחוק עוולות מסחריות.

היו"ר אמנון רובינשטיין: זה מה שאמר היועץ המשפטי שלנו. זה גם כן מוכתב על-ידי האמנה.

אורן רכס: הסעיף הזה מוכתב על-ידי הסכם טריפס.

טניה שפניץ: לא בצורה הזאת.

אורן רכס: בצורה הזאת. זה כמעט תרגום מילולי. הסכם טריפס קובע לך צעדים שאתה חייב לנקוט ואתה בתור מדינה שחברה בטריפס רשאי לנקוט צעדים.

היו"ר אמנון רובינשטיין: אבל אדם קנה בתום לב, אז הוא צריך לשלם בשביל זה.

טניה שפניץ:

נתנו לבית-המשפט, בעצם העברנו את הדבר פחות או יותר, לעשות את האיזונים. ראינו את הפרובלמטיקה הגדולה שמישהו לוקח קוד מסחרי, מכניס אותו למישהו אחר וכן מפסיק אותו או לא מפסיק אותו. כאן זה דבר כל כך נפוץ וזה לא דבר שגונבים למישהו קוד מסחרי. ציפ שנמצא ואתה מדבר על לתת אפשרות לעצור את העולם בכלל כל ציפ. אם זה סוד מסחרי, ממילא הוא יכול ללכת לפי סודות מסחריים.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אגב, יש לנו בעיה מיוחדת בעניין של העתקת מעגלים?

אורן רכס:

החוק הזה הפך לחוק ליגלי כמעט בכל העולם. משנת 1984 יש רק מקרה אחד בכל העולם. כל העסק הזה נולד מזה שבזמנו התאילנדים היו מעתיקים במרפסות מעגלים שונים, אבל היום צריך 600 מיליון דולר כדי להקים אתר שמאפשר את זה. כל העסק הזה הפך היום ללגיטימי. לכן החוק הזה שהגיע אלינו היום, הוא בעצם נולד לפני 15 שנים.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני לא בטוח שצריך אותו. אבל האמריקאים דורשים אותו.

אורן רכס:

הם דורשים בעיקר נגד היפנים, שם התחיל הכל.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

יום טיוואן היא מרכז. הם לא ידועים בשמירה דווקנית על הקניין הרוחני.

שלמה שהם:

יש לי שתי הערות לסעיף 12. אם אדם רוכש בתום לב, אנחנו מחייבים אותו לשלם גם על מה שהוא

רכש בתום לב.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

קניתי מכונית טיוטה, מה פתאום אני צריך לשלם לבעל הטופוגרפיה של מכשיר הרדיו?

תמיר אפורי:

התשובה לדוגמה היא שאדם שקנה מכונית שבתוכה יש מעגל משולב, הוא לא יצטרך לשלם שום דבר כי הוא לא יבקש לעשות בה פעילות מסחרית שהיא חלק מסעיף 6(2). התשלום יהיה רק עבור פעולות שהן חלק מהזכות הבלעדית. נהיגה במכונית היא לא חלק מהזכות הבלעדית.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

כל סעיף צריך לעמוד בפני עצמו ולהיות מובן. תכניסו את האלמנט הזה, תנסחו מחדש את סעיף 6(ב) שזה יהיה ברור שזה רק לגבי פעולות האמורות בסעיף 6.

שלמה שהם:

אז גם לא חייב. צריך יהיה לומר שניתן לחייבו. אז יש שיקול דעת לבית-המשפט.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

מי שביצע את הפעולות האמורות בסעיף 6(2)(ב) ו-6(ג).

אורן רכס:

זה צריך לכלול גם את (א) כי מה זה טופוגרפיה? טופוגרפיה יכולה להיות לך מאגר מידע, מה

שווה כאן את רוב הכסף ואם אתה עושה סעיף כזה, אתה צריך לכלול גם את סעיף (א). נניח שאני מוכר למישהו מאגר מידע עם הטופוגרפיה של צייפ והטופוגרפיה הזאת שווה עשרות מיליוני דולרים ומחר הוא ייגש למפעל בטייוואן והוא ייצר לו צייפים. הוא יכול למכור את הטופוגרפיה. אתה מרשה לבן-אדם להעביר את הטופוגרפיה והיא עצמה שווה המון כסף.

תמיר אפורי:

התשובה תהיה שמלכתחילה זאת לא פעולה שהסעיף מתיר. הסעיף מתיר רק פעולות לפי סעיף 6(2)(ב) ו-(ג). בסעיף 6(א) לא יכול להיות מצב שמישהו ימכור והקונה יהיה מוגן והוא יוכל לעשות פעולות. מצב כזה לא יכול להיות בכלל. לא צריך לדבר על פיצוי במצב הזה כי הוא לא יכול להיות.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני מציע לחזור לסעיף 6(2)(ב) ו-(ג). מעיר שלמה שהם, שכדאי במקום "לחייבו" לומר "שניתן לחייבו". שזה לא יהיה מנדטורי. שיהיה שיקול דעת.

תמיר אפורי:

הסכם הטריפס, עד כמה שאני מבין אותו, הוא מחייב את סעיף (ב) כלשונו. זאת אומרת, הוא יהיה תשלום חובה. לעומת זאת, אני לא חושב שהסכם הטריפס בא להתערב בחוקה האזרחית הכללית של מדינת ישראל כמו למשל כללים של תקנת השוק לפי סעיף 34 לחוק המכר. לכן בדברי ההסבר לחוק, דברי ההסבר לסעיף 12, רשום שעם זאת הסעיף אינו בא לקבוע מהסכמים מיוחדים אחרים הקבועים בחקיקה הישראלית.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

דברי ההסבר לא תואמים את מה שכתוב בסעיף 12.

תמיר אפורי:

לדעתי אלה שני הסדרים שחיים זה לצד זה.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

עורך-דין או תעשיין לוקח את החוק הזה והוא רוצה לדעת את כל מה שנוגע למעגלים משולבים. אם אתה רוצה לשמור על דברי ההסבר, צריך להוסיף סעיף קטן (ג) שיאמר שלמרות האמור רשאי.

טניה שפניץ:

את זה לא רצינו.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

תבדקו את זה.

טניה שפניץ:

אם אפשר לשחרר, נשחרר.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

יש כאן פער.

שלמה שהם:

וזה משנה. בן-אדם תם לב, יש בעיה קשה מאוד שתחייב אותו על החלק שהוא קנה. אדם קנה, קנה בתום לב, הוא בטוח שאתה מוכר לו את הדברים האלה ואחר-כך הוא צריך לשלם לצד שלישי שהוא לא ידע עליו. אם אתה מדבר על הגנת חיי מסחר, כאן אתה עושה בדיוק ההפך ממה שעשית קודם.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני קונה שעון והתברר לי שהיצרן העתיק את המעגל בלי רשות מחברת סייקו, אני צריך לשלם

בשביל זה פעמיים?

- שלמה שהם:** בסוף יבוא מישהו שלישי ויאמר זאת.
- היו"ר אמנון רובינשטיין:** לצרכן הסופי אין בעיה.
- תמיר אפורי:** לדעתי אם יבוא אדם שיעמוד בתנאי סעיף 34, זאת אומרת, רכש ממש את הבעלות בתנאי תקנת השוק, לפי מה שכתוב בחוק המכר ויעמוד בכל הקטיגוריות הקבועות שם, לדעתי הבעלות שלו תהיה נקייה. לעומת זאת כאן הדרישות קלות יותר. אומרים רכש, הוא הזמין, יכול להיות שהוא לא קנה כלום אלא הוא רק הזמין.
- היו"ר אמנון רובינשטיין:** זה לא ברור. למה לא להבהיר את זה?
- טניה שפניץ:** משום שאנחנו נראה חוק עלום כזה שלא גורע מסעיף 34. בכל החקיקה הראשית זה לא כתוב.
- שלמה שהם:** אני לא אומר לבטל את זה. תשאירי שיקול דעת. אני חושב שזה עולה בקנה אחד עם החוק. יבוא בית-משפט ויאמר שהיה כאן אלמנט של התרשלות, לא בדקת באמת וכולי.
- אורן רכס:** אני לא בטוח שזה יעמוד בטריפס.
- היו"ר אמנון רובינשטיין:** **סעיף 12 מאושר לקריאה ראשונה ושנייה.** אנחנו נשאיר את זה לשיקול דעתם כדי שהם יבדקו בדיקה נוספת.
- טניה שפניץ:** אנחנו נראה אם אפשר לשאוב ממקום אחר החלשה של החיוב.
- היו"ר אמנון רובינשטיין:** בחוק השני שאני מקווה להביא בשבוע הבא, שם לא הכנסנו את סעיף 34.
- אלן זיסבלט:** הוא לא מופיע בכל החוקים האחרים.
- היו"ר אמנון רובינשטיין:** אני שומע שבחוק הזה בכלל לא משתמשים, בניגוד לחוק הגדול של הטריפס שהוא חוק שמהווה נושא להתדיינות. יתכן והתהליך התעשייתי של הדפסת המעגלים, של יצור הציפ, יביא לשיחזור של מה שהיה בשנת 80-
- בינתיים אני ראיתי סקירה בעיתון צרפתי על שוק הגניבות וישראל בכלל לא הופיעה שם.
- אלן זיסבלט:** גם ב"טיים" היה מאמר ואנחנו לא זכינו להתייחסות.
- היו"ר אמנון רובינשטיין:** אותו עיתון צרפתי נתן פירוט של 24 מדינות ונתן את כל הפרטים איפה מייצרים, איך מייצרים ולמה מייצרים.
13. הגבלת הזכות הבלעדית.
 (א) רשם הפטנטים, כמשמעותו בחוק הפטנטים, רשאי ליתן רשיון כפיה לניצול טופוגרפיה. לעניין זה יראו טופוגרפיה כאמצאה מוגנת בפטנט,

מועד יצירת הטופוגרפיה ייחשב כיום שבו ניתן עליה הפטנט, והוראות חוק הפטנטים, למעט סעיף 121, יחולו בשינויים המחויבים.

(ב) שר במשמעותו בפרק ד' לחוק הפטנטים רשאי להתיר ניצול הזכויות בטופוגרפיה לטובת המדינה, ולעניין זה יחולו הוראות חוק הפטנטים בשינויים המחויבים.

תמיר אפורי: הסכם הטריפס קובע שהסוג הזה של רשיון כפיה לא יחול לעניין מעגלים משולבים.

היו"ר אמנון רובינשטיין: זה קיים בחוק הפטנטים. זה מקובל במדינות אחרות?

תמיר אפורי: זה מותר לפי הטריפס. החוק מאפשר, בסיטואציות שקשורות לביטחון המדינה.

היו"ר אמנון רובינשטיין: אם הייתי נציג התעשייה, הייתי מתנגד לזה. יש הערות לגבי סעיפים 14, 15 ו-16?

אורן רכס: יש לי הערה לגבי סעיף סעדים שהצעתי לחברי המלומדים ולא נכנס, במיוחד לאור סעיף 11(3). יש אתו בעיית הוכחה כי מחר כל אחד שמפר ונתפס עם ציפים, יגיד שהוא עשה את זה לצורכי מחקר.

היו"ר אמנון רובינשטיין: העליתי את הנושא ואתה לא הערת כלום.

אורן רכס: ניתנו סעדים כמו למשל צו שהוא וריאציה שמאפשרת תפיסה של ראיות. אני חושב שבמקרה הזה פה זה קריטי שלבעל הטופוגרפיה יהיו זכויות כאלה כי אם לא יינתנו סעדים, או זה לא יעוגן בחוק, קיים חשש גדול שעד שזה יגיע למשפט, לא תוכל להוכיח שום דבר, לא תוכל להוכיח שהוא לא עשה את זה למטרות מחקר. אני הייתי שוקל גם להוסיף לפחות לגבי 11(3) סעיף שמדבר על נטל הראיה בדומה למה שיש בחוק הפטנטים.

שלמה שהם: שאלה טכנית קודם כל. האם לא ניתן בסיטואציות האלה – ואני לא יודע – להשיג את הראיות להוכחת העניין הזה גם בלי תפיסה, צילום, העתקה וכולי.

אורן רכס: אתה יודע שמישהו מסוים מייצר אצלו ציפים במחסן. היום החוק אומר שאם הוא עושה את זה, או אם הוא יגיד שזה לצורכי מחקר, מצבו טוב.

היו"ר אמנון רובינשטיין: סעיף 13, 14, 15 ו-16 אושרו לקריאה שנייה ושלישית.

יש לך הצעה גם בדבר סעדים וגם בדבר נטל הראיה. נתחיל מנטל הראיה.

אורן רכס: שיהיה סעיף שדומה לחוק הפטנטים, שמי שמייצר מוצר שהוא דומה עד כדי זהות או דומה למוצר המקורי, עליו נטל הראיה להוכיח.

היו"ר אמנון רובינשטיין: אבל זה לא 11(3) אלא זה הכל.

אורן רכס:

כן, זה הכל.

תמיר אפורי:

בחוק הזה הלכנו בעצם בצורה הדווקנית ביותר ונצמדנו להסכם הטריפס לאמנה שהטריפס מכיל. בעצם לא הוספנו עוד כללים דיוניים או הוכחתיים.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

זה חוק ישראלי, הוא צריך לתאום את המערכת הכללית. זה מאוד ומה לפטנטים. אני חושב שגם בלי זה אפשר היה להשתמש בחוק הפטנטים. למה שלא לעשות בשני הנושאים, לקבוע סעדים דומים לחוק הפטנטים וגם נטל ראיה על משהו שהוא לכאורה דומה וגם סעדים שלחיפוש ותפיסה?

תמיר אפורי:

אלה שני עניינים שונים. בקשר לסעדים, חוק עוולות מסחריות הוא אולי יהיה מודל לסעדים בכל החקיקה בקניין הרוחני, אבל זה דבר שעדיין נבחן ועוד לא הסתיימה הבחינה שלו בכל מה שקשור לכונס נכסים.

טניה שפניץ:

אנחנו חושבים שזה מוצדק. אני גם לא בטוחה שאי-אפשר לקבל את זה היום כפ שקיבלו מאז ומתמיד. אנחנו עשינו דגם בעוולות מסחריות ואנחנו הולכים לשתול אותו גם בחוקים האחרים ואז הוא יהיה גם כאן. אנחנו רוצים לעשות זאת באופן כולל. לא הכל דומה. אנחנו עוד פעם בוחנים את הצעדים האלה.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

מה בעניין נטל הראיה.

תמיר אפורי:

בעניין נטל הראיה, לדעתי הכללים הרגילים שחלים בבתי-המשפט הם מספיקים.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

כאן יש בעיה ספציפית של 11(3).

תמיר אפורי:

לעניות דעתי כל אחת מהטענות שבסעיף 11, נטל הראיה יהיה על הטוען ומי שטוען שהוא מעתיק למטרה פרטית למשל, הוא יצטרך להוכיח שזאת אכן מטרה פרטית. או מי שטוען שהוא מעתיק לצורך הערכה, ניתוח, מחקר או הוראה, יצטרך להוכיח את זה. אין בזה משהו שהוא מיוחד דווקא לכאן. בדרך כלל כל טענה של פטור מזכות וחובה, החובה היא על הטוען כמו בשימוש הוגן.

אורן רכס:

עדיין בחוק הפטנטים שמו חזקה מפורשת.

טניה שפניץ:

היו לנו המון ויכוחים על הסעיף הזה.

ליאור שמעון:

אולי דווקא בגלל ששני החוקים האלה הם דומים, בחוק הפטנטים ישנה הוראה, אז בית-המשפט יפרש באופן יותר שלילי את החוסר.

תמיר אפורי:

בחוק הפטנטים יש הוראות שונות בכל מיני עניינים. גם בחוק זכויות יוצרים יש הוראות שונות. בהחלט יתכן שהדברים יגיעו לבית-המשפט ובית-המשפט יצטרך לקבוע למעשה את הכללים הדיוניים ממקרה למקרה ולא דווקא לחוק הפטנטים.

היו"ר אמנון רובינשטיין: אולי נאמר כאן שהכוונה היא שנטל הראיה היא על מי שטוען שזה לצורכי מחקר ומדע.

אהוד האוזמן: צריך רק לזכור שסעיף ההשוואה לחוק הפטנטים, זה הסעיף היסודי ביותר שסביבו קם כל החוק הזה. במקור הוא בא מחברות מוטורולה ואינטל שהן דווקא רצו את היכולת הזאת, שלא יפריעו להן, שלא יציקו להן, כי בזכויות היוצרים אי-אפשר לעשות את זה בצורה פשוטה, זה חוק שהיה על חוק זכויות יוצרים והם לא השתמשו בו כי שם הנושא של 'רוורס אינג'ינירנג' לא מוזכר בצורה ברורה. לכן הם באו עם הדרישה, כדי שלהם תהיה יכולת. השאלה אם לא תהיה כאן חרב פיפיות במובן שיתחילו להציק להן.

היו"ר אמנון רובינשטיין: אין חילוקי דעות שמי שמתמש, הוא שצריך לטעון. אגב, אני חושב שזה הדין הכללי.

שמעון שליט: בציפ לא מתייחסים בעניין מעגלים משולבים. בפטנטים זה מתייחס בעיקר בנושא מסוים.

תמיר אפורי: הסעיף בחוק הפטנטים הוא בקשר להמצאה שהיא תהליך. זאת באמת סיטואציה מיוחדת ושם נקבע היפוך נטל ראיה. זה סעיף 50 לחוק הפטנטים. מה שאני קורא זה הנוסח לפני התיקון, כי עכשיו יש תיקון. זה הסעיף כפי שהוא קיים היום: "הייתה הצעת תהליך, יחול הפטנט גם על המוצר הישיר של התהליך. הטוען שמוצר פלוני שבמהלך הרגיל של העניינים הוא מוצר ישיר של תהליך נושא הפטנט, לא יוצר באמצעות אותו תהליך, עליו הראיה".

היו"ר אמנון רובינשטיין: אנחנו נאשר את זה כפי שזה.

אהוד האוזמן: אתה שאלת מה השינויים שיש בחוק הזה. הנקודה המרכזית שאני חושב שהוחלט שיש אופציה שהיא משליכה. זה יכול להשליך על מי שרשום, גם לעניין הזה שדיברנו עכשיו וגם למשל העניין של זכויות המדינה וניצול, זה סעיף שבמתכונת של חוק הפטנטים זה עובד ומר שליט שמרכז את הנושא הזה יודע זאת ויכול להסביר זאת טוב ממני.

היו"ר אמנון רובינשטיין: זאת אומרת, אתה בעד רישום.

אהוד האוזמן: אם יהיה לזה סיכוי לבוא לידי ביטוי בחוק הזה, אז לתעשיות הישראליות בהן עוסקים רק בתכנון של טופוגרפיה ולא בייצור, יכול להיות יתרון בכך שיהיה רישום. תהיה להם עילה או יכולת להוכיח.

היו"ר אמנון רובינשטיין: זה בעצם כמו פטנט.

טניה שפניץ: אנחנו חשבנו שאנחנו נכניס את עניין הרישום ואפילו יש לנו טיוטה עם הרישום.

היו"ר אמנון רובינשטיין: אנחנו מגישים את זה לקריאה שנייה ושלישית, ואם תרצו, תביאו לנו תיקון.

דורית ואג:

יש כאן שתי בקשות להסתייגויות. אחת של תמר גוז'נסקי שהוזמנה לישיבה להציג אותה, אבל היא לא באה. השנייה של אופיר פינס שחלף פה לפני פתיחת הישיבה והשאיר פתק.

אורן רכס:

לגבי סעיף 2, יש את סעיף 2(א) וסעיף 2(ב), יש סיטואציה שלדעתי לא מכוסה. אם יש חברה בינלאומית שלמעשה יש לה מרכז פיתוח בארץ או מרכז פיתוח אפילו בחו"ל והיא מייצרת את הציפיים שלה בחו"ל והם נמכרים בארץ, סעיף 2 לא יחול על הטופוגרפיה הזאת. למשל, מפעל שיש לו ציפיים שמתוכננים בארצות-הברית והם מגיעים ארצה.

תמיר אפורי:

התשובה תינתן לפי סעיף 2(ב) על-ידי הצו. הצו יהיה מאוד דומה לסעיף (א) אלא שבמקום המילה

ישראל יהיה משהו אחר.

שלמה שהם:

זה לא נכון משום שאתה יוצר כאן קשר מבחינת החוק והתקנות שלו או הצו שלו. אם אתה יודע היום שאתה הולך להכניס את זה פנימה, תכניס את זה בחוק. אחר-כך יגידו לך שזה אולטרה וירס. זה לא פשוט, למרות שאתה נותן סמכות בסעיף 2(ב) לחקיקת משנה, אבל זה לא תקין ככה.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני מציע שתשקלו את זה. הסיטואציה של מרכזי פיתוח כל כך נפוצה.

תמיר אפורי:

השיטה המקובלת בקניין הרוחני בארץ עד היום היא שאת ההחלה לפי אמנות על אנשים מחוץ לישראל עשו באמצעות צווים ויש לזה מספר סיבות וזה לא במקרה. זה גם בקשר לחלוקת הסמכויות כך זה הומלץ על-ידי פרופסור וייסמן במאמר.

טניה שפניץ:

בעיקר הגמישויות עם המדינות החברות והדברים שמשתנים מפעם לפעם.

שלמה שהם:

יש להניח שדרך המלך תהיה מפעלים. זה יהיה דבר שבשגרה שמפעלים ייצרו.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני מבקש שבמסגרת התיקון שאתם אולי רוצים להכניס, תשקלו גם את העניין הזה. זה מצב רגיל של החברות הרב-לאומיות וזה לא איזה דבר יוצא דופן שמכילים בצו על חברה זרה. המצב הרגיל הוא שפיתוח וייצור היום בידי חברות רב-לאומיות ולא בישראל. פעילות בישראל המון חברות שאין להן לא מרכז פיתוח ולא מרכז ייצור בארץ. לגדולות יש כאן מרכז פיתוח, אבל יש בהחלט יבוא של מוצרים מוגמרים. למשל, לאריקסון לדעתי אין מרכז פיתוח. אין ספק שיש מצבים כאלה. אני חושב שצריך להכניס סעיף לגבי חברה רב-לאומית שיש לה סניף בארץ.

תמיר אפורי:

המצב הזה יכוסה על-ידי צו.

אורן רכס:

יש עוד סיטואציה. אולי להרחיב את סעיף 2(א)(1) ולומר אזרח ישראלי, תושב ישראלי או תאגיד

הרשום בישראל.

תמיר אפורי:

כאן אנחנו נצמדנו לנוסח של האמנה והאמנה ממש מילה במילה אומרת את הדברים.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

ההערה של שלמה היא נכונה. אם יש סיטואציה אוניברסלית, כדאי שהיא תובא.

תמיר אפורי:

ההבדל הגדול בין פטנטים לבין החוק הזה, שבפטנטים ההגנה בארץ היא רק לפי הרישום בארץ. אדם לא יכול לבוא מארץ אחרת שיש לו שם פטנטים ולתבוע פה. הוא חייב להיות רשום כבעל פטנטים פה. במידה שיהיה רישום, בוודאי שיהיה צורך לאפשר גם לגורמים זרים לרשום בישראל.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

זה סוג מסחר שונה קצת, מסחר שבו הידע גם עובר באמצעים אלקטרוניים. יש לנו בכל-זאת עניין שחברות רב-לאומיות לא יהיו בסכנה של תביעה. מתוך זיכרון אני יכול להזכיר שלוש חברות שלדעתי אין להן לא פיתוח ולא ייצור בישראל והן רק מוכרות, אבל אנחנו מעוניינים שהחברות האלה יהיו כאן כי הן גם מגבירות את התחרות. הרי אחת הבעיות הגדולות במשק הזה היא היעדר תחרות.

אלן זיסבלט:

גם בתחומים אחרים, ברגע שיהיה לנו צו שנותן את הזכויות לכל המדינות, אז כל החברות האלה

יהיו מוגנות.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני מבקש שתביאו את הצו הזה ב-22.

טניה שפניץ:

בוודאי.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 10:00